

חוכן ע"י כולל עיין הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים • מיקוד 91430

טל/פקס 6515004 (אחה"צ) daff@dafyom.ico.il

מנחות דף מ"ב ע"א

היתה הציצית על הקרן¹ או על הגדיל², מה דינה?

לתנא קמא	בתחילת עשייתה	בסוף עשייתה ³
לר' אליעזר בן יעקב	כשרה	כשרה
	פסולה	כשרה

מה הן השיטות בקשירת החוטים?

כמה חוטים מכניס לנקב הטלית	כמה חוטים נראים אחר כך	
שמונה	שמונה	לרב אחא בר יעקב ⁴
שמונה	ששה עשר	לרב ירמיה מדיפתי ⁵
ארבעה	שמונה	מר בריה דרבינא ⁶

מצוות דלהלן, האם יכול עכו"ם לעשותם?

מה הדין?	
מחלוקת רב חסדא ורב מרדכי (בעמ' ב')	ציצית
מחלוקת ר' יהודה ר' מאיר ורב	מילה
כשרה	סוכה
פסולים	תפילין מזוזה וספר תורה

¹ פי' שהטיל על שפת חודה של קרן ממש, ולא הרחיק משפת הכנף כשיעור מלא גודל.

² פירש רש"י ב' לשונות, ל"ק הוא חוט עבה וחזק שאורגים בתחילת הבד כדי שלא יקרע, וחוט זה נמצא בקצה הבגד, ואם הטיל שם ציצית - איכא מחלוקת כדלהלן. ל"א פירש רש"י, שהטיל ציצית על החוטים של השתי הממשיכים מן בגד [כמו שעושים היום בציציות שלנו שממשיכים את חוטי השתי ועושים להם קשרים קשרים].

³ פירוש, שבעת עשייתה נתנה כדינה - רחוקה כמלא קשר גודל, אמנם אח"כ הורחב החור שבו הציצית ולא נשאר מלא קשר גודל, או שנחסר מהבד למטה מתחת הנקב, ולכך לא נשאר כמלא גודל - באופן זה אמר רבינא שלכו"ע כשרה.

⁴ היה לוקח ד' חוטים [ב' תכלת ובי' לבן] וכופלם, ומכניס את הכפל תוך נקב הטלית, ועתה נעשה הכפל כמין לולאה, ולוקח את שני הראשים [היינו שמכניס שבעה חוטים - תוס'] תוך הלולאה ועונבן, ואז את החוט שנשאר שלא הכניסו עושה בו את הקשרים והחוליות. [והטעם שמכניס רק שבעה, כתבו תוס' דאלי"כ לא משכחת כלאים בציצית, דאם כולם תפוסים ע"י העניבה אין צורך בקשר, ולכך משאיר חוט אחד שיצטרך בשבילו לקשר העליון שהוא דאורייתא].

⁵ היה לוקח שמונה חוטים ד' לבן וד' תכלת, ומכניסם תוך הנקב, וא"כ יוצא כשהם כפולים הם ט"ז חוטים. [ולא היה עושה אבק].

⁶ היה לוקח ב' חוטי תכלת ובי' לבן, ומכניסם תוך הנקב, וא"כ יוצא שכשהם כפולים הם ד' חוטים.

הוכן ע"י כולל עיין הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים • מיקוד 91430

טל/פקס 6515004 (אחה"צ) daff@dafyom.ilco.il

מנחות דף מ"ב ע"ב

עשה ציצית מהדברים דלהלן מה דינם?

קוצין נימין גרדין ⁷	סיסין [פקעת צמר שלא נטוותה לשמה]	
פסולה	כשרה	לרב
פסולה	פסולה ⁸	לשמואל

אביי ורבא שנחלקו אי הזמנה מילתא, כמאן ס"ל? [תד"ה עד].

לרש"י בסנהדרין	לרבא - דהזמנה לאו מילתא	לאביי - דהזמנה מילתא
	כרבנן	כרשב"ג
לר"ת ור"ח	כרשב"ג ⁹	כרבנן

צבע תכלת או תולעת שני באופנים דלהלן, האם כשר? [תד"ה משום].

לר' חנינא בן גמליאל	צבעו שלא לשמו וחזר וצבעו לשמו	צבעו לשמו פעמים
	פסול	לרש"י: פסול ¹⁰ לתוס': כשר
לר' יוחנן בן דהבאי	כשר	כשר

דברים דלהלן, האם יש להם בדיקה, ומימי הם נקחים?

תכלת	האם יש להם בדיקה?	מימי הם נקחים?
	אין להם	מן המומחה
תפילין	יש להם	מן המומחה
ספרים ומזוזות ¹¹	יש להם	מכל אדם

⁷ אלו הם כל מיני חוטים המחוברים כבר לבגד [כפירש"י], ואם קשר מהם ציצית פסולים, משום דבעינן תלייה לשמה, וכאן הם כבר היו תלויים שם שלא לשמן. [ועי' בתד"ה הקוצין שהביאו פירש"י (שלא לפנינו) שהפסול הוא משום תעשה ולא מן העשוי, ותמיה על זה, דעצם העשייה של הציצית היא העשייה, וא"כ אין כאן פסול של תעשה ולא מן העשוי].

⁸ דבעי טויה לשמה, אולם רב לא בעי טויה לשמה. [והעמידה הגמ' מחלוקתם במחלוקת תנאים האם בעינן עיבוד עור בהמה טהורה לבתים של תפילין לשמן, דלת"ק לא בעינן - וכן ס"ל לרב, ולרשב"ג בעינן - וכן ס"ל לשמואל].

⁹ דכיון שהזמנה לאו מילתא היא, לכן לא סגי בחיתוך העור לשמה, אלא צריך שיהיה כל העיבוד לשמה.
¹⁰ כתבו תוס' דמשמע מרש"י שכתב שלא יהא דבר אחר צבוע בה מתחילה ואפי' צמר, משמע שאפי' שעתה בפעם השניה ג"כ רוצה לצבוע באותו המין ג"כ פסול, אפי' אם בפעם הראשונה ג"כ צבע לשמו. ועל זה הקשו התוס', דא"כ תנאים אלו סברתם אינה מהטעם שפסלנו לעיל הטעימה, דעליל הטעם הוא משום שלא לשמו, וכאן הנדון משום צבע שני.

¹¹ לרש"י והרמב"ם, טעם החילוק בין תפילין אל ספרים ומזוזות, דבתפילין צריך עיבוד העור לשמה, ובספרים ובמזוזות לא. והקשו בתד"ה ותפילין, דבגיטין מפורש שספר תורה צריך עיבוד לשמה. וכתבו דאולי מיירי כאן בשאר ספרים חוץ מספר תורה. אמנם תוס' עצמם ס"ל שאין לחוש משום עיבוד לשמה

חוכן ע"י כולל עיין הדר

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים • מיקוד 91430

טל/פקס 6515004 (אחה"צ) daf@dafyom.co.il
